

κτος ἑκείνος χειμών, θανατηφόρους κάσθινείας εἰς τοὺς αὐθινθρώπους. Ἀλλο δὲ περίεργον φαινόμενον τοῦ θέρους ἔκείνου ἦτον, ὅτι κατὰ τὴν ἀκμὴν τοῦ μεγάλου καύσωνος διάφοροι πεδιάδες οὐ μόνον πολλῶν τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Σκωτίας ἐπαρχιῶν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ ἐν Σουηδίᾳ, ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ, ἐνεπρήσθησαν αὐτόματοι, καὶ αἱ φλόγες μεταβιβόμεναι εἰς ἀπεράντους ἔκτάτεις, πολλάκις δὲ καινωνοῦσαν διαγείως καὶ ἀνχραινόμεναι πάλιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, μετέβαλλον εἰς τέφραν τὰ προϊόντα τῶν ἀγώνων τοῦ γεωργοῦ, τὰς ἐλπίδας τοῦ κτηνοτρόφου, καὶ τὴν καύσιμον ἔλδην, ἥτις εἶναι πολλῶν μερῶν δὲ μόνος ἀλλὰ πλούσιος θησαυρός.

Ο παρελθόν χειμών κατέπληξε τοὺς κατοίκους τῆς Ἑλλάδος, καὶ οἱ δειλότεροι ἤγινεσαν δογματίζοντες μεταβολὴν τῆς θερμοκρατίας τοῦ κόσμου, καὶ κατέψυξαν προμηνύσαν τὸν προσεγγῆ αὐτοῦ θάνατον. Ἀλλ' ἀντὶ τὸν πυρετὸν ἔκείνον ἐξηκολούθησεν ἡ Ἀγγλία ζῶσα καὶ οὔτε καν κακουγωῦσα, εἶναι ἐλπῖς ὅτι καὶ τὸ βῆγος τοῦτο δὲν ἥτο διὰ τὴν Ἑλλάδα θανατηφόρον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

IL SALMISTA SULIOTA, PER EDUARDO FUSCO. ATENE, Tipografia di F. Carabini e C Vafa. Decembre 1850. — Ο ΨΑΛΜΩΔΟΣ ΤΟΥ ΣΟΥΛΙΟΥ. Μετάφρασις Γ. Χ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ. Πωλεῖται παρὰ τῷ Κ. Φίττα, δεύτερος Αἰόλου ἀριθμός 39 καὶ τιμᾶται δραχμ. 2.

ΑΝΑΓΛΥΦΑ τῶν ἀποθενόντων ἐνδέξων ἀνδρῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος: ἐν εἴσει νομισματοσήμου, ἐκδιδόμενα ἀνὰ τέσσαρα κατὰ μῆνα μπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ΕΓΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΑΜΟΙΒΑΙΑΣ ΒΟΗΘΕΙΑΣ τῶν προφύγων Ἰταλῶν. Ἐκάστη εἰκὼν τιμᾶται δραχμ. I (δραχμὴν Ἀγγελίαν εἰς τὸ ἔξωφυλλον).

FANTASIA e CUORE. Versi di MARCO ANTONIO CANINI. Atene, coi tipi di Giovanni Angelopulo. 1850.

"Οτε δὲ Φάλαρις τῆς Ἡπείρου, μελετῶν νόμοτείση τὴν κυριεργίαν τῆς; ἐν Κωνιτταντιώουπόλεις νομίμου χυδερνήσεώς του, ἡγωνίζετο νὰ παραλύσῃ καὶ νὰ καταστρεψῃ διὰ πανουργιῶν, διὸ αἰματοχυτίας καὶ διέπιθουλῆς πᾶν δὲ τὸ ὑπώπτευεν ως δυνάμενον νόμοτι στῇ εἰς τὴν ἔκτελεσιν τῶν σχεδίων του, πρώτην διενοήθη νὰ ἔξιντώῃ τὴν φωλεζάν τῶν ἀνδρείων οὐ καίνων, οἵτινες, ω; ἄλλοι λέοντες ἐνεδρεύοντες ἐπὶ τῶν ἀποτόμων κορυφῶν, ὅπου διετήσουν ἀμέσαντον τὴν ἱερὰν παρακεταθήκην τῶν προγόνων των, ἐπεπιπτον κατὰ τῶν δυνάμεων αὐτοῦ, καὶ καθιστῶν ἀδύνατον τὴν παγίωσιν ἔξωστίας ἔνδον, καταδιωκομένης καὶ ὑπὲρ αὐτῆς τῆς Οθωμανικῆς Κυβερνήσεως.

Ο τριτῆς πόλεμος τοῦ Σουλίου ὑπέρχει τὸ λαμπρότερον, ἄλλο δὲ καὶ τὸ τραγικώτερον ἐπειτόδιον τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς ιστορίας. Εκεῖ ἐτελέθησαν θυσίαι ἀνήκουστοι! Εκεῖ γυναικες στρατηλα-

τοῦσαι μετέβιβον τὸ πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ ἄψυχα, καὶ προτιμῶσαι τοῦ ὀνείδους τὸν θάνατον συνετρίβοντο κατὰ πετρῶν χορεύουσαι καὶ ὑμωδεῖσται· ἐκεῖ μειράκια ὑπέστησαν ἀγογγύζετων δικτάνους καὶ σφαγάς· ἐκεῖ ἄνδρες παρέθωκαν, χάρις τῆς πατρίδος, εἰς γείρας μιτιφόνους, καὶ συζύγους καὶ τέκνα, ἐκεῖ καὶ ιερεῖς, πανοπλίαν ἔχοντες τὸν θυρεόν τῆς πίστεως, καὶ δύναμιν τὸν σταυρὸν, ἀντιπαρετάσσοντο κατὰ μυριάδων στρατοῦ, καὶ προτερεόντο διλοκαύτωμα τὴν πατρίδην!

Τὸ ἔιδυζον τοῦτο ἐπειτόδιον ἐκλέξας ἔψαλε διὰ τοῦ ἀνωτέρω ἀγγελλούμενου ποιήματος δ. Κ. Εδουάρδος Φωΐστος, τέκνον πολυπαθέας τῆς πολυπαθοῦς Ἰταλίας. Ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ 1801 ἔτους καὶ τελευτῶν τὸ 1803, περιγράφει ιστορικῶς τὰ κυριώτερα συμβάντα τοῦ πολέμου ἔκείνου, καὶ διὰ τοῦ στόματος τοῦ ιεροφάντου Σαμουήλ, διαχέει τὰ αἰτιήματα τὰ καταφλέγοντα τὴν νέαν καὶ δργῶσαν πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καρδίαν του. Θρηνῶν τὰ παθήματα τοῦ Σουλίου, θρηνεῖ τὰ πιθήματα τῆς Ιδίας πατρίδος, ὃς ἡ μήτηρ ἦτις, καθά λέγει ὁ εὐφραδῆς μεταφραστής του, μυριόσυνα ξένον νεκρόν, μυριόλογες τὸν μίόντης.

Ἀλλ' δὲ συγγραφεὺς οὐχ ἥττον ἐπέτυχε καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ὑρους. Οἱ ἥρως τοῦ δράματος, δ. Σαμουήλ, ἥτον ιερεὺς, ἐμφανισθεὶς αἰώνης ἐν μέσῳ τῶν Σουλιώτων, ως προφήτης, ως πρόδρομος μέλλοντος εὔτυχοῦς. Οὐδεὶς ἐγγώριζε πόθεν ἥλθεν, εἰς οὐδένας ἥτο γνωστός δὲ τόπος τῆς γεννήσεώς του. Όνομάζων αὐτὸς ἔκυτὸν τελευταῖς κρίσις, ἐκήρυττεν ως ἄλλος Ἡσαίας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἰνειχίσου δὲν ἔφεσε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, καὶ διὰ προφρήτεων καὶ προφητειῶν ἐξῆπτε τὸ Θάρρος, καὶ ἐστήριξε τὰς κλονουμένας διαθίσεις τῶν πολιορκουμένων, καὶ πεινώντων, καὶ διψώντων τέκνων τῆς Σελλεΐδος. Ποτὲ μὲν ἀνασκάπτων χάνθακας, ποτὲ δὲ οἰκοδομῶν πύργους καὶ προμηχῶνταις, καὶ ἀλλοτε διευθύνων τὸ πυροβολικόν, ἀσίπετε δὲ προκινδυνεύων, ἐγίνετο συνεχῶς ἀφαντος ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, καὶ εἰσχωρῶν ως ἐποχίτης εἰς τὰ στρατόπεδα τῶν πλευρίων, κατεσκόπευε τὰ σχεδία αὐτῶν, καὶ ἐπανήργητο φέρων εἰδήσεις. Ζωστροφίας καὶ θάρρος εἰς ταύτας κατοίκους τῶν δράχμων. Τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἥκουν τακτωτές καὶ ἀνδρες καὶ γυναῖκες, καὶ ἀνδρες καὶ γυναῖκες ἥκολούσθουν τὴν σταυροφόρον σημαίαν τῆς τελευταῖς κρίσεως. Εὗτοδόχησεν ἄρα δὲ συγγραφεὺς παραδεγματίσας τὸν θρηνόν, ἐκράντορικόν, μυστηριώδες. Τοῦτο δὲ, καλλινόμενον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐντέχοντος τῆς πλοκῆς, καὶ τοῦ ἐρχόντος καὶ ἀρμονικοῦ τῆς Ιταλικῆς γλώσσης, θέλγει καὶ πληροῖ ἐνθουσιασμοῦ τὴν κερδίαν τοῦ ἀναγνώστου.

Κτενύχθημεν τὴν κερδίαν, καὶ φρίσσοντες ἀνέγνωμεν τὰ λόγια ἐκείνα τοῦ θεοπνεύτου Σαμουήλ, διτε, ἀγωνιζόμενος νὰ καταστείλῃ τὴν ἐπίδουλον φωνὴν ἐκείνων οἵτινες εἶχον προτείνειν νὰ παραδοθῶσιν, ἀντιπροστείνειν τὸν θάνατον καὶ τὴν ἔξορίαν!... Πρεσβίτες καὶ πρὸς ἡμᾶς φεύγονταις ἀλλοτε τὴν πατρίδα ἔλεγον αἱ μητέρες.

«Quando v' aggirerete pellegrini importuni senza lena, senza pace e senza posa fra' popoli

stranieri ed udrete una favella, che non vi parlerà all'anima, poiche non l'intenderete, voi sospirerete la patria, e la vostr' anima si temprerà nel desiderio della libertà per riabbracciarla.

« Quando vedrete il materno sguardo versar la piena degli affetti sui suoi propri figli, e la mano dell'amistà stringere confidentemente due giovani cuori, e donne e garzoni sorridersi d'amore... ah! voi cercherete invano che quella madre vi appelli suo figlio, che quel figlio vi nomi fratello, che una destra venga a stringere la vostra, e che un sorriso venga a ricercarvi le latebre dell'anima.

« E voi comprenderete, che e madre, e fratelli, e amici, e sposa, e amante, e tutto con la patria perdeste, e la vostr' anima si temprerà nel desiderio della libertà per riabbracciarla. »

Tīs δύναται να ἀναγνώσῃ τὰς ὁραίας καὶ θλιβεράς ταύτας στροφάς, καὶ νὰ μὴ διακρύσῃ, καὶ γὰρ μὴ δώσῃ δείγματα παραμυθίας πρὸς τὸν δυστυχῆ ξένον, τὸν κλαίοντα τὴν πατρίδα, τοὺς γονεῖς, τὰ φίλτατα τῆς καρδίας του!

Άλλ' ἀν δ. Κ. Φούσκος, ἀποδίδων, ὡς λέγει, φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν εὔμενή φιλοξενίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ έθνους, ἔξυμνης διὰ τῆς γραφίδος τὰ κατορθώματα τοῦ Σουλίου, ἄλλοι συμπολίται καὶ δυοιοπεθεῖς αὐτοῦ, ἐκ τοῦ αὐτοῦ αἰσθήματος δρμώμενοι, καὶ διὰ ν' αὖξησι τοὺς πόρους τῆς Ἐπαιδείας τῆς ἀμυνικαίας βοηθείας τῶν δυστυχῶν προσφύγων, ἀπανατίζουσι διὰ τῆς γλυφίδος τοὺς ἐνδόξους ἀνδρας τῆς νεωτέρας ἐποχῆς τῆς Ἑλλάδος. Η ἱστορία, περιγράφει μὲν τοὺς γαραχτῆρας ἐκείνων τοὺς ὅποιους θαυμάζομεν, ἀλλ' ἡ σμίλη, παριστῶσα ἐμφαντικά τερόν τὴν κεφαλὴν τὴν συλλαβοῦσαν ἢ τὴν ἐκτελέσασαν τὸ μεγαλούργημα, τὸ δὲ, τὸ ἵλαρὸν ἢ τὸ ἀγριόν τοῦ βλέμματος, τὸ ἀγέρωγον, τὸ γλυκὺν ἢ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ μετώπου, μεταφέρει ἡμᾶς εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς ἤχμαζον, καὶ προκαλεῖ τὸ αὐτὸς σίδης τὸ ὅ ποιον ἐπιβάλλει ἢ αὐτοπρόσωπος παρουσία.

Ἐὰν τὸ βάρος τῶν συμφορῶν καταβίλλῃ συνήθως τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ τοῦ ποιητοῦ, νέας ἀριστερή εἶ αὐτῶν δυνάμεις, κραταιοτέρα ἢ πρότερον ἀναδείκνυται, καὶ ἀναπτεροῦσα τὸν νοῦν διερμηνεύει τὸ ἄλγος τῆς καρδίας δι' ἀρμονικῆς θρηνωδίας. Τοιοῦτος ἐφάνη καὶ δ. Κ. Μάρκος Ἀντώνιος Κανίνης τὸν ὅποιον ἡ αὐτὴ τοῦ Κ. Φούσκου τύχη ἔξεσφενδόνισεν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἐκδώσας συλλογὴν ποιημάτων ἀτινα Fantasia e Curoge ἐπέγραψε, διότι ὑπὸ τῆς φαντασίας καὶ τῆς καρδίας του ὑπηγορεύθησαν, ἔθρηνησεν εὐγλώττως τὰ διεινὰ τῆς πατρίδος του, καὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν εὔμελπον μεταφραστὴν τοῦ Ψαλμωδοῦ, νὰ ἔρμηνεσῃ ἔλληνιστὶ τὸν Θάνατον τοῦ Ἰταλοῦ στρατιώτου, κατὰ τὸ αὐτὸς τοῦ πρωτότυπου μέτρον, ἥτοι τὸν ἀνομοιοτέλευτον ἰταλικὸν ἴαμβον. Τὸ μέτρον τοῦτο, ἀν καὶ ἀσύνθετος σήμερον παρῆμιν, δὲν είναι ξένον τοῦτο μετρεῖσθη καὶ η Σαπ-

φὼ καὶ ἡ σύγχρονος αὐτῆς Ἡρινη, καὶ τοῦτο δὲ τὸ καλλιτελον, εἴθ' ἐπικρατήσοι καὶ πάλιν ἀντὶ τοῦ χανούντος καὶ ἀνάνδρου ἐκκαιδεκατυλλάσσου.

N. Δ.

ΤΟ ΠΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΑΡΕΩΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ.

Ο δάκαρος τοῦ Ἰταλοῦ στρατιώτου.

Σιγῇ τῆς μάχης ἡ χραυγὴ φωτίζει
Ο δύνων Φοῖβος τὴν σκηνὴν τῶν φόνων....
Απὸ τὴν αὔραν τῆς νυκτὸς διώκεται
Ο καπνὸς τῶν σινεσθέντων κεραυνῶν
Διατρέχων δὲ νέφος τὸν αἰθέρα,
Η τῶν βουνῶν τὰς ἄκρας ἐπιστέφων.
Τῶν νεκρῶν αἱ ψυχαὶ περιπλανῶνται
Ἐπ' ἀντοῦ περιμένουσαι τὰς ἄλλας
Οτας ἔτι δὲν ἔλυσεν δ θάνατος.
Δὲν ἀκούονται πλέον οἱ βροντώδεις
Τῶν ἀδηφάγων πυροβόλων κρότοι.
Αηδόνες ἀναμεσα τῶν φύλλων
Κελαδοῦν τῶν ἐρώτων τὸ κελάθημα.
Ἐδώ κ' ἔκει τὴν ἀτμοσφαῖραν πλήττουν
Αἱ μακραὶ τῶν θυητούντων θρηνωδίαι.
Ίδοι ποὺ στένουν τὰς σκηνάς. Ἐκεῖθεν
Κυλίουν εἰς τὸν ποταμὸν τὰ πτώματα,
Καὶ δοῦπος εἰς τὰ κύματα ἀντηγεῖ.
Αλλοι φύλακες χράζουν • γρηγορεῖτε!
« Εἰς τ' ἄρματα δοῦμην φύλακες ἄλλοι.
Καὶ τότε μεταξὺ τῶν περιπόλων
Τουφεκισμὸς ἀκούεται βροντώδης,
Καὶ σταυρώνοντ' αἱ σφαῖραι πανταχόθεν,
Καὶ τρέμει ἡ γῆ, καὶ σείονται τὰ σπήλαια.
Εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ θανάτου πόσοι
Αἴματωμένοι σπαίρουν μαχηταί!
Η δίψα τήκει φλογερὰ τὰ σπλάγχνα
Τῶν δυστυχῶν. Εν τούτοις ἡ Σελήνη
Ἐγός χαιμάζοντας τὰ νερά χρυσώνει,
Ποὺ γλυκὰ κελαδοῦσσαντας, τὸν δχ θηγ
Ζώνουν τὴν χλωστὰν ἔκει πλησίον.
Τινὲς μὲ κόπον τὰ θλαυμένα μέλη
Σύρουν ἔκει, πλὴν βρέχοντες τὰ χείλη
Θυητούν ἀμέσως.
Νέος ίδοι πολεμιστής! Αχόμη
Απὸ τὸ μαύρον αἷμα ἡ ψυχὴ του
Δέν ἀνοιξεν ἀκόμη τὰ πτερά της.
Λευκὸν κρατεῖ χειρόμαχτρον ἢ χείρ του,
Αγάπης, τῆς ἀγάπης του, σημεῖον,
Καὶ μὲ κοιμένον τὸ κυττάζει βλέμμα.
Οχι πλέον λευκόν! Μ' αἴματα μαύρα
Ραντισμένον ὑπάρχει πανταχόθεν.
Οχρό Σελήνης καταβαίνει λάμψις
Εἰς τὴν μορφήν του ποὺ μυρίζει χῶμα.
Ω! ποσάκις εἰς νύκτας παγκετώδεις,
Οκόταν διαβήτης διασαλεύων
Τὰ κατάγλωμα φύλλα τῶν πλατάνων
Τῶν φυλακῶν τὰ σώματα ναρκώνει,